

EK Průvodce daněmi a účetnictvím

listopad 2022

D A N Ě

- Plánovaný nový zákon o účetnictví 2
- Daň z mimořádných zisků – Windfall tax 3
- Změna v placení paušální daně na rok 2023 . 4
- Aktualizované tiskopisy 4
- GFŘ zveřejnilo nový (nepovinný) tiskopis 5

J U D I K A T U R A

- Podání kontrolního hlášení
v nesprávné formě 6
- Nejvyšší správní soud – ekonomická
opodstatněnost transakce 7

V Z D Ě L Á V Á N Í

- Podzimní semináře s 20% slevou 8

EK Partners, s.r.o.
pobočka Praha: Senovážné náměstí 8, 110 00 Praha 1, Tel.: +420 273 139 330
pobočka Jihlava: Telečská 1724/13, 586 01 Jihlava, Tel.: +420 560 000 086

www.ekp.cz

TaxForum®

2 0 2 3

29/11/2022

ONLINE

novinky v oblasti správy daní a účetnictví roku 2023

Plánovaný nový zákon o účetnictví

Ministerstvo financí předložilo dne 26. října 2022 návrh zákona o účetnictví do meziresortního připomínkového řízení.

Jakub Jirků, asistent daňového poradce
jakub.jirku@ekp.cz
Petr Kolář, daňový poradce
petr.kolar@ekp.cz

Předpokládaná účinnost zákona je od 1. ledna 2024 a zákon by měl přinést změny v následujících oblastech:

- Definice
- Koncepční rámec
- Měny v účetnictví
- Postupy při účetním řešení přeměn
- Digitalizace účetnictví
- Konsolidovaná účetní závěrka

Definice

Nový zákon by měl obsahovat definice řady pojmů, neměly by v něm chybět například tyto definice:

- co je považováno za aktivum
- co je považováno za dluh
- co je považováno za náklad
- co je považováno za výnos

V dnešním zákoně o účetnictví tyto a jiné definice pojmů nenajdeme. Absence těchto definic je přitom pro správné fungování účetních jednotek poměrně problematická.

Koncepční rámec

Koncepční rámec v sobě zahrnuje účel, za jakým účetní model vytváříme, komu je určen, jakými nástroji a postupy je vytvářen a z jakých předpokladů se v jeho rámci vychází. Určuje, jaké informace chceme prostřednictvím účetnictví získat. V podstatě stanoví zásady a kvalitu při vytváření účetních výstupů. V současném zákoně koncepční rámec v pravém slova smyslu nenajdeme. Proto si zákonodárce klade za cíl zakomponovat jej do nového zákona o účetnictví. Stejně jako mají svůj koncepční rámec pravidla jako například IFRS, US GAAP nebo IPSAS.

Měny v účetnictví

Na rozdíl například od IFRS, které řeší dopady změn měnových kurzů a vymezení základních pojmů, současný zákon

o účetnictví takovou úpravu neobsahuje. Naopak se zaměřuje více na jednotky české měny. V návrhu nového zákona se objevuje koncepce tzv. funkční měny. Funkční měnu by si měla volit účetní jednotka v souladu se svým primárním ekonomickým prostředím a její volba bude dobrovolná. To by mělo zvýšit význam účetního výkaznictví.

Postupy při účetním řešení přeměn

Nový zákon také přináší změny v oblasti účetního zobrazení přeměn právnických osob a jiných entit, a to těch, ve kterých dochází k přechodu jmění (nebo jeho části) ze zúčastněné účetní jednotky na právního nástupce. V rámci nového zákona o účetnictví bude definován rozhodný den přeměny jmění účetní jednotky a účetní období při přeměnách. V tomto ohledu by změna mohla přinést administrativní úspory, ovšem také může dojít k častějšímu využití prodloužených účetních období. Nově bude upravena také problematika účetní závěrky při přeměně, zahajovací rozvahy pro nově vzniklé účetní jednotky a téma právního nástupce.

Digitalizace účetnictví

Pokud by byl nový zákon o účetnictví přijatý ve své současné navrhované podobě, tak pro účetnictví vedené v plně digitalizované podobě by to znamenalo přísnější pravidla. A to například co do elektronických podpisů nebo možnosti převodu podoby účetních záznamů. Což je poměrně překvapivé. Předpokládalo se, že nový zákon o účetnictví půjde naopak minimalizaci listinné podoby dokumentů naproti.

Konsolidovaná účetní závěrka

Změny by se měly v tomto směru týkat terminologie, pravidel určení kategorie účetních jednotek u mateřské společnosti, dceřiných entit nezahrnutých do konsolidačního celku, dále konsolidačního celku samotného a jeho kategorizací včetně konsolidační povinnosti a konsolidačního období. Ruku v ruce se zavedením funkční měny jde o vymezení, v jaké měně má být konsolidační povinnost plněna. Jakmile budeme znát schválenou verzi nového zákona o účetnictví, budeme vás detailněji informovat.

Aktuality

› Daň z mimořádných zisků – Windfall tax

Lucie Jerinová, asistent daňového poradce
lucie.jeriova@ekp.cz
Petr Kolář, daňový poradce
petr.kolar@ekp.cz

Již v minulém čísle EK Průvodce jsme informovali o možnosti dočasného zavedení tzv. daně z mimořádných zisků, jež by se zacílila na segmenty, které zaznamenávají abnormálně zvýšenou míru zisků navzdory aktuální nelehké ekonomické situaci. Dne 25. 10. 2022 prošel návrh novely zákona zavádějící daň z neočekávaných zisků druhým čtením v Poslanecké sněmovně, při kterém bylo představeno několik pozměňovacích návrhů, jež budou projednávány při třetím čtení v první polovině listopadu.

Dosavadní znění návrhu novely zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů zavádí daň z neočekávaných zisků neboli windfall tax pro roky 2023–2025. Windfall tax se bude aplikovat jako 60% daňová přírážka k dani z příjmů právnických osob na nadměrný zisk mimořádně ziskových podniků. Nadměrný zisk podle návrhu odpovídá rozdílu mezi základem daně a aritmetickým průměrem základu daně za poslední čtyři roky navýšeného o 20 procent.

Poplatníky této daně budou právnické osoby, kterým plynou rozhodné příjmy z rozhodných činností, jimiž jsou činnosti z oblasti bankovníctví, výroby a obchodu s elektřinou a plynem, petrochemie, velkoobchodu pohonných hmot a těžby fosilních paliv. Konečný výčet činností podléhajících dani z neočekávaných zisků bude možné zjistit za pomoci zveřejněných kódů dle klasifikace NACE.

V bankovním sektoru zasáhne nová daň pouze společnosti s rozhodnými příjmy nad 6 mld. Kč za první účetní období skončené od 1. ledna 2021, kterým plynou rozhodné příjmy pro daň z neočekávaných zisků ve výši alespoň 50 mil. Kč za dané zdaňovací období (2023–2025).

V oblastech těžby uhlí, zemního plynu, ropy a výroby koksárenských produktů budou na základě evropských pravidel podléhat windfall tax takřka všechny činné společnosti, kterým plynou rozhodné příjmy pro daň z neočekávaných zisků za dané sledované období alespoň ve výši 50 mil. Kč.

U výrobců a distributorů energií budou posuzovány podniky, kterým plynou rozhodné příjmy pro daň z neočekávaných zisků za dané zdaňovací období alespoň ve výši 50 mil. Kč a zároveň pokud samotný podnik nebo celé skupiny podniků s neočekávanými zisky dosáhnou ročního úhrnu čistého obrátu z rozhodných činností za první vykazované účetní období skončené po 1. lednu 2021 ve výši alespoň 2 mld. Kč.

Rozhodnými příjmy se rozumí roční čisté úrokové výnosy u poplatníka, který je bankou, a v případě ostatních poplatníků roční úhrn čistého obrátu podle zákona upravujícího účetnictví z rozhodných činností pro daň z neočekávaných zisků s výjimkou příjmů ze zdrojů v zahraničí, které podle mezinárodní smlouvy mohou být zdaněny v zahraničí, pokud je poplatník daňovým rezidentem České republiky.

Zálohy na windfall tax se začnou platit již příští rok spolu se zálohami na daň z příjmů právnických osob, díky čemuž budou výnosy z nové daně příjmem státního rozpočtu už v roce 2023. Pro rok 2023 je příjem z této daně odhadovaný ve výši 85 mld. Kč, pro rok 2024 ve výši 39 mld. Kč a cca 25 mld. se očekává pro rok 2025. Správou daně z neočekávaných zisků bude pověřen Specializovaný finanční úřad, jež bude též vydávat rozhodnutí o závazném posouzení.

Výsledná podoba windfall tax však bude známá až po dokončení legislativního procesu, o jehož vývoji vás budeme i nadále informovat.

Aktuality (pokračování)

› Změna v placení paušální daně na rok 2023

Dominik Medek, asistent daňového poradce
dominik.medek@ekp.cz
Petr Kolář, daňový poradce
petr.kolar@ekp.cz

S účinností od 1. ledna 2023 se pro poplatníky v paušálním režimu mění výše paušální zálohy. Poplatníci budou platit 6 208 Kč za kalendářní měsíc. Toto zvýšení je důsledkem zvýšení OSVČ záloh na sociální a zdravotní pojištění. Paušální daň se skládá z daně z příjmu, minimální výše zdravotního a 1,15násobku minimálního sociálního pojistného, které se odvozují od průměrné hrubé mzdy stanovené nařízením vlády. Pro rok 2023 se podle parametrů vyhlášených v nařízení zvýší průměrná mzda na 40 324 Kč, tedy cca o 4 % více než činí průměrná mzda pro rok 2022.

V jedné měsíční platbě paušální daně na rok 2023 bude zahrnuto:

- ! Zdravotní pojistné ve výši **2 722 Kč**
- ! Sociální pojistné ve výši **3 386 Kč**
- ! Daň z příjmů ve výši **100 Kč**

Splatnost zálohy je vždy do 20. dne kalendářního měsíce, na který se záloha platí. Pokud se nechcete zaobírat měsíčními platbami, lze ji předplatit až na celý rok dopředu.

Podmínky paušálního režimu OSVČ se ještě pro rok 2023 mohou změnit. V Poslanecké sněmovně čeká na projednání vládní návrh, který by zvýšil limit pro paušální daň OSVČ na 2 000 000 Kč. Podle Ministerstva financí by kvůli velmi širokému rozpětí příjmů mělo podle návrhu dojít k rozdělení paušální daně na 3 pásma, tak aby se paušální daň co nejvíce přiblížila k odvodům, jenž by poplatník zaplatil na dani z příjmů a odvodech na zdravotním a sociálním pojištění. Zavedená pásma by byla odvozena podle výše příjmu a výdajového paušálu. Pro první pásmo by paušální daň byla již zmíněná částka 6 208 Kč, pro druhé 16 000 Kč a pro třetí 26 000 Kč.

› Aktualizované tiskopisy na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a na dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za zdaňovací období 2022 a pro zdaňovací období 2023

Dominik Medek, asistent daňového poradce
dominik.medek@ekp.cz
Petr Kolář, daňový poradce
petr.kolar@ekp.cz

Pro plátce daně z příjmu ze závislé činnosti a tvůrce mzdových programů došlo k aktualizaci několika tiskopisů.

Ke změně došlo u tiskopisu 25 5457/B (Žádost o roční zúčtování záloh a daňového zvýhodnění), kde došlo k rozšíření o slevu na dani podle ustanovení § 35 odst. 4 zákona o daních z příjmů „Sleva za zastavenou exekuci“ a bylo upraveno nové členění tiskopisu, které je v souladu s tiskopisem 25 5460/1 Výpočet daně a daňové zvýhodnění za zdaňovací období 2022.

U zbývajících tiskopisů došlo pouze k drobnějším úpravám, tak aby tiskopisy byly přehlednější a aktuální pro rok 2023. V případě zájmu o aktualizované tiskopisy naleznete na webových stránkách Finanční správy v části „Daňové tiskopisy“, Databáze daňových tiskopisů po označení údaje Rok „2023“, kde jsou všechny změny pro větší přehlednost zvýrazněny.

Aktuality (pokračování)

› GFŘ zveřejnilo nový (nepovinný) tiskopis „Oznámení o získání prostředků, které byly nebo budou použity na obstarání vlastní bytové potřeby“, č. tiskopisu 25 5259, vzor č. 1

Alena Větrovcová, asistent daňového poradce
alena.vetrovcova@ekp.cz
Petr Kolář, daňový poradce
petr.kolar@ekp.cz

Tiskopis byl vytvořen v návaznosti na zprávu GFŘ „Změna podmínek u osvobození příjmů z prodeje rodinného domu a bytu“ z 6. 12. 2021.

Obecně, chce-li ten, kdo prodal rodinný dům či byt, v nichž měl bezprostředně před prodejem bydliště méně než 2 roky, osvobodit příjmy z prodeje od daně z příjmů fyzických osob, musí splnit následující podmínky:

použití získaných prostředků z prodeje na obstarání vlastní bytové potřeby

podání oznámení o získání těchto prostředků správci daně do konce lhůty pro podání daňového přiznání za zdaňovací období, v němž k získání prostředků došlo (za rok 2022 tedy do 1. 4. 2023, eventuálně 2. 5. 2023 při elektronickém podání, případně 1. 7. 2023 při využití služeb daňového poradce).

Upozorňujeme, že pokud neoznámí poplatník získání prostředků, které hodlá využít pro obstarání své bytové potřeby, v uvedených lhůtách, nelze osvobození aplikovat.

Uvedené prostředky musí být využity do konce zdaňovacího období bezprostředně následujícího po zdaňovacím období, v němž byly získány, eventuálně byla částka odpovídající utrženým prostředkům použita nejdříve ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím období získání prostředků z prodeje.

Podání kontrolního hlášení v nesprávné formě

Nejvyšší správní soud („NSS“) v rozsudku s č. j. 5 Afs 281/2021 zabýval případem, zda správce daně oprávněně udělil pokutu ve výši 50 000,- Kč dle § 101h odst. 1 písm. d) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, pokud daňový subjekt nepodal řádné kontrolní hlášení ani v náhradní lhůtě.

Anh Duc Nguyen, asistent daňového poradce
anh.nguyen@ekp.cz
Petr Kolář, daňový poradce
petr.kolar@ekp.cz

Daňový subjekt (plátce DPH) měl povinnost podat kontrolní hlášení za zdaňovací období srpen 2019 do 25. 9. 2019. Kontrolní hlášení zaslal až o den později, avšak jednalo se o kontrolní hlášení za zdaňovací období leden 2019. Městský soud, který se případem zabýval před NSS, byl toho názoru, že se jednalo o nedůsledný postup daňového subjektu, a tedy udělená pokuta ve výši 50 000,- Kč byla oprávněná. Daňový subjekt podal proti rozhodnutí městského soudu kasační stížnost.

Dle správce daně a městského soudu vznikla daňovému subjektu povinnost zaplatit pokutu ve výši 50 000,- Kč, protože ani na výzvu nedoložil kontrolní hlášení za zdaňovací období srpen 2019. Městský soud také považoval za bezvýznamné, že dne 26. 9. 2019 podal kontrolní hlášení za zdaňovací období leden 2019, neboť „... kontrolní hlášení (omylem) podané za jiné období nemůže plnit svou primární funkci a účel, tedy informovat správce daně o uskutečněných transakcích v daném kalendářním měsíci“. NSS se neztotožnil s názorem městského soudu.

Každé podání se dle § 70 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, posuzuje podle skutečného obsahu bez ohledu na to, jak je označeno. NSS jinak nerozporoval, že podané kontrolní hlášení se týkalo zdaňovacího období leden 2019,

avšak správce daně měl mít pochybnosti o tom, zda daňový subjekt skutečně mínil podat kontrolní hlášení za zdaňovací období leden 2019 a nikoliv za srpen 2019. Dle NSS již datum podání kontrolního hlášení musel být pro správce daně alarmujícím prvkem. NSS ani nepřisvědčil argumentaci správce daně, že se mohlo jednat o následné kontrolní hlášení, neboť kontrolní hlášení podané daňovým subjektem bylo označeno jako řádné.

NSS tak poukázal na to, že smyslem podávat kontrolní hlášení je, aby správce daně mohl porovnávat údaje v něm s údaji v kontrolním hlášení ostatních daňových subjektů a mohl včas reagovat na možné řetězové podvody. Dále smyslem pokut za nepodání kontrolního hlášení je odradit od takového jednání, nikoliv trestat daňový subjekt za jiná pochybení. Ve zkoumaném případě daňovému subjektu vznikla povinnost zaplatit pokutu za podání nesprávného kontrolního hlášení. Dle NSS nebylo úmyslem zákonodárce tyto situace takto penalizovat.

Na závěr NSS uvedl, že správce daně při obdržení kontrolního hlášení měl mít pochybnosti již na první pohled a měl dle § 74 odst. 1 daňového řádu vyzvat daňový subjekt o vysvětlení, zda skutečně mínil podat kontrolní hlášení za zdaňovací období leden 2019 či se jedná o nesprávně vyplněné kontrolní hlášení měsíce srpen 2019.

Rozsudek lze nalézt zde:

<https://vyhledavac.nssoud.cz/DokumentOriginal/Text/703823>

Nejvyšší správní soud – ekonomickou opodstatněnost transakce je nutno posuzovat v rámci celého kontextu a smyslu obchodu

Nejvyšší správní soud rozhodl ve prospěch daňového subjektu, kterému správce daně doměřil daň z příjmů z důvodu ekonomické neopodstatněnosti transakce.

Jakub Jirků, asistent daňového poradce
jakub.jirku@ekp.cz
Zuzana Tregnerová, daňový poradce
zuzana.tregnerova@ekp.cz

Celý obchodní model byl nastaven tak, že daňový subjekt nakupoval zboží se záměrem jeho přeprodeje, kdy odběratelem byla společnost personálně spojená s daňovým subjektem. Pohledávky vzniklé z tohoto vztahu pak daňový subjekt postupoval faktoringovým společností. Mezi daňovým subjektem a odběratelem bylo ale předem domluveno, že se poté zboží vrátí zpět daňovému subjektu. Ovšem už za cenu navýšenou o marži. Dotčené zboží přitom fyzicky stále zůstávalo ve skladu daňového subjektu. Motivem pro uzavření obchodu bylo zajištění cash flow z důvodu dlouhé splatnosti faktur.

Správce daně tyto obchody vyhodnotil jako neopodstatněné. Proto daňovému subjektu neuznal nejen výdaje související s přeprodejem zboží, ale vyloučil ze základu daně také výnosy z prodeje materiálů odběratelům (transakce se tak stala daňově neutrální). Daňovému subjektu ale byl zvýšen základ daně o výnosy z plateb přijatých od faktoringových společností.

Krajský soud ve svém rozhodnutí sporné transakce za fiktivní neoznačil. Dle jeho názoru může obchodní transakce, která má ekonomické opodstatnění, proběhnout i bez reálného přesunu zboží, a to bez ohledu na frekvenci takových transakcí, jejich účel nebo fakt, že byl předem dojednáán následný další převod zboží. K tomu krajský soud dodal, že otázku ekonomické opodstatněnosti je třeba posuzovat vždy ve vztahu k transakci jako celku.

NSS se ve svém rozhodnutí ztotožnil s výrokem krajského soudu, když konstatoval, že vedlejší dopady obchodní transakce nepřevyšují její hlavní účel, a proto je možné od nich odhlédnout. Pouze na základě skutečnosti, že daňový subjekt nakupoval materiál za cenu zvýšenou o provizi, nelze učinit závěr, že by se nejednalo o daňově uznatelný výdaj. Provize byla cenou za dřívější získání likvidních prostředků nutných pro provoz výrobní činnosti daňového subjektu. Skutečnost, že k plnění došlo mezi personálně spojenými osobami nesmí (sama o sobě) vést k závěru, že bylo fiktivní nebo účelové.

Protože transakce byly reálně uskutečněny, existovaly rovněž s nimi související pohledávky postupované faktoringovým společností. Z tohoto důvodu bylo namístě, aby daňové orgány promítly snížení výnosů daňového subjektu v důsledku postoupení pohledávek do nákladů též. Jednalo se o podmínku vedoucí k zisku výnosu, tedy úhrad od faktoringových společností. Je pak úkolem daňových orgánů, případně soudu, aby prokázaly, že hlavní účel transakce spočíval v daňovém zvýhodnění, pokud by transakci chtěli zpochybnit.

Pro všechny klienty a příznivce EKP máme skvělou novinu. Vyjednali jsme pro vás se společností 1.VOX a.s., se kterou realizujeme řadu vzdělávacích akcí, mimořádnou slevu **ve výši 20 % ze základní ceny bez DPH** na webináře a semináře vedené našimi daňovými poradci.

Slevu lze uplatnit, pokud doplníte heslo **EKP** do pole „Chci přidat důležitou poznámku“ v e-shopu při objednávání. Sleva bude zohledněna až při zpracování objednávky na zálohové faktuře, kterou klient obdrží e-mailem od 1. VOX a.s. do max. 5 pracovních dnů.

Přihlásit na semináře v prezenční i on-line formě se můžete [ZDE](#)

Semináře a kurzy v nejbližším období

21.11. Výroba a ocenění zásob v účetnictví

24.11. Optimalizace mzdových nákladů pro personalisty a mzdové účetní

12.12. Daně a účetnictví u developerů a vlastníků nemovitostí aktuálně a pro rok 2023

Přihlásit
ZDE

VOX

Zveme Vás na druhý ročník online konference **TaxForum 2023 – daňové a účetní novinky nadcházejícího roku**. Připravte se s námi na daňové a účetní změny roku 2023. Představíme Vám i očekávaný vývoj let 2024–2025. Konference se bude konat již **29. 11. 2022** v online prostředí MS Teams.

Jelikož jsme partneři této akce, máme pro naše klienty a partnery **slevu 30 %** ze základního účastnického poplatku po zadání slevového kódu **TaxForum_EKP_2022** do registračního formuláře. V ceně konference je také její záznam. Ten budete mít k dispozici po neomezenou dobu.

Přihlásit se na online konferenci TAX FORUM se můžete [ZDE](#)

TaxForum®

29/11/2022

Využijte **30 % slevu** pro klienty a partnery

Na jakých dalších platformách nás můžete najít?

Facebook EKP

LinkedIn

Web EKP

